Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 14, 1985 No. 239. VOL. XCII.

Пригадують про обласні мови в Канаді

Оттава (ОУПС). — Тут 30-го листопада ц.р. відбулось врочисте відзначення 20-ліття першого рапорту Королівської Комісії Льорандо-Дантона з 1965 року, в якому тоді з'ясовано теоретичні основи канадської офіційної двомовности й багатокультурности. У святковому зібранні з цього приводу взяло участь коло 130 співробітників тодішньої Королівської Комісії з комісарами Ж-Л Ґаньойоном, Р. Фритом, проф. П. Вичинським, д-ром Я. Рудницьким і іншими на чолі.

В загальному ствердженo що праця комісії в роках 1963-71 була важливим вкладом у перебудову Канади як офіційно двомовної й фактично багатокультурної країни У висліді рекомендацій комісії, уряд Канади прийняв „Акт про офіційні мови" в 1969 році і теж впровадив „політику багатокультурности" в 1971 році. Перед Канадою тепер стоїть справа успішного переведення в життя — імплементація згаданих політично-державних інновацій тим більше, що вони ввійшли в різних формах у новий конституційний акт Канади з 1982 року і проводяться в життя з великим накладом енерґії й гроша.

З нагоди зустрічі в Оттаві д-р Рудницький передав зацікавленим свою нову публікацію „Канада багатокультурна й багатомовна", в якій обстоює дальше свій погляд, що крім англійської й французької мови, як офіційних, у Канаді існують обласні мови, наприклад українська, і їм належиться теж повний конституційний статус, зокрема в рамках поширеного „Акту офіційних мов" з 1969 року, а не в рамках багатокультурности.

Голова ІСНО П. Дорожинський відвідав Европу

Париж — Лондон (ПС ІСНО). — В другій половині листопада ц.р. із ЗСА прибув до Франції й Англії голова Світової Координаційної Ради ІСНО Павло Дорожинський.

Дня 27-го листопада ц.р. відбулися в Парижі з участю П. Дорожинського наради головних управ: Української Національної Єдности (УНЄ), Організації Української Молоді у Франції (ОМУФ), Фундації ім. О. Ольжича (ФОФ) та Видавничої Спілки „Українське Слово". Розглянувши широкий вахлар важливих питань, зокрема на відтинку громадському, учасники нарад винесли ряд постанов, в тому числі активну та всеобіймаючу участь організації системи ІСНО — Европи у відзначуванню в Парижі 60-их роковин смерти Голови Директорії УНР Головного Отамана Симона Петлюри, що припадає в місяці травні 1986 року.

Під час перебування в Англії голова СКР ІСНО відбув в Олдгамі й Брадфорді з провідним активом Об'єднання Українців у Великій Британії (ОУвВБ) наради для обговорення сучасної діяльности цієї громадської організації та всіх інших споріднених із нею товариств, що діють в системі ІСНО на терені Великої Британії.

В суботу, 30-го листопада ц.р., в домі Філії ОУвВБ Павло Дорожинський виголосив в Брадфорді для української громади доповідь на тему: „До основних питань — ситуація в Україні та наша у вільному світі". Після доповіді присутні мали можливість ставити запитання, а також відбулася ширша дискусія, після чого доповідач подав вичерпні відповіді. Вечором проводив Іван Смерека.

Влаштовують вечір на пошану В. Стуса і Й. Терелі

Чикаґо. — Заходами Українського Літературного Фонду ім. Івана Франка та парафії свв. Володимира і Ольги тут відбудеться в неділю, 29-го грудня ц.р. літературний вечір на пошану поета сл. п. Василя Стуса і в'язня Йосипа Терелі в авдиторії собору свв. Володимира і Ольги. Початок — год. 4-та по полудні.

В програмі: доповідь мґр Аріядни Стебельської з Торонто, чоловічий хор собору під батутою Романа Андрушка і читання творів поета.

Друга частина програми буде присвячена українському в'язневі Йосипові Терелі, опікуном якого є парафія свв. Володимира і Ольги. Слово виголосить парох собору о. митрат Маріян Бутринський.

В МОСКВІ РОЗПРАВИЛИСЬ З ДИСИДЕНТАМИ

Москва. — Роковини прийняття Об'єднаними Націями декларації прав людини широко відзначається у всьому світі, в тому числі і в Совєтському Союзі. По всій країні відбулися святкові збори і конференції, газети писали про досягнення в СССР і про порушення на Заході, телевізія показала моменти покладення вінка до пам'ятника Пушкіну, а на спеціяльній пресовій конференції, присвяченій цій події, виступив навіть митрополит Філарет.

Газета „Правда" надрукувала статтю, в якій писала: „В ЗСА та інших західніх країнах посилюється переслідування дисидентів, поліція атакує мирних демонстрантів і активістів антивоєнного руху. Права профспілок знаходяться під постійною загрозою, а проти борців за соціяльну справедливість влаштовуються терористичні акти".

За традицією у день річниці підписання декларації дисиденти в СССР і люди, обурені беззаконням у своїй власній країні, приходять до пам'ятника Пушкіну і кількома хвилинами мовчанки висловлюють свій протест таким невинним способом. Вперше після приходу до влади Міхаїла Горбачова московська міліція і працівники КҐБ розправилися з „протестантами". 11 осіб були силою взяті до спеціяльного авта і відвезені в невідомому напрямі. 12-им був старший мужчина, який хотів прочитати біля пам'ятника вірші. Його збили з ніг, а потім на руках віднесли до автобуса, що над'їхав. Двох телевізійних операторів компанії Сі-Бі-Ес також збили з ніг і розбили об'єктиви їх камер.

Міліція і аґенти КҐБ розганяли людей, які наближалися до пам'ятника.

Західні кореспонденти згадують про байдуже ставлення москвичів до того, що відбувалося. На їх обличчях не було ані одобрення, ані осуду. Єдиною спробою висловити своє обурення були слова молодої жінки: „Ось вони — права людини!" Жінка сказала цю фразу, дивлячись, як аґенти заганяли немолоду пару до автобуса. До неї підбігли люди в цивільному і також взяли до автобуса.

Дисиденти затримані на площі Пушкіна минулими роками, розповіли, що їх відвозили в міліцію, стягали протокол і через дві-три години відпускали.

Польщі загрожує екологічна катастрофа

Варшава. — Польська Академія суспільних наук опублікувала 350-сторінковий рапорт, висновки якого свідчать, що країна знаходиться на грані екологічного краху.

„Ніде в світі проблема забруднення довкілля не стоїть так погано, як у Польщі", — сказано в рапорті.

Не зважаючи на твердження речника уряду Єжи Урбана, що екологічна ситуація в Польщі нічим не відрізняється від ситуації в інших розвинутих европейських країнах , рапорт закликає польський уряд „ознайомити суспільство з дійсним станом речей".

У рапорті є також заклик до уряду вжити термінових заходів і значно збільшити фінансування програм боротьби з забрудненням. Польща витрачає приблизно один відсоток свого державного доходу на цю справу, в той чай, як розвинуті країни Заходу — від шести до 10 відсотків.

Із 49 районів Польщі 27 знаходяться в найбільш критичному стані. В рапорті різко критикується помилки керівництва і абсурдність рішень політичної системи за останні 25 років.

Лише в 364 з 800 польських міст існують очисні споруди в каналізаційній системі. Створення таких споруд у столиці Польщі Варшаві плянується лише на 1990 рік.

Знімки з сателітів свідчать, що найбільш густі хмари диму з димарів промислових підприємств зареєстровані саме над Польщею.

Вода в 90 відсотках польських рік непридатна для пиття, а вода в найбільшій польській ріці Висле не годиться навіть для використання в промисловости.

Виділення відходів сірки на половині польської території перевищує дозволені три відсотки, а якщо це становище не буде виправлене, то до 1990 року всім лісам Польщі загрожує знищення.

Працівники ЮНЕСКО страйкують

Париж. — Велике число робітників ЮНЕСКО, організації Об'єднаних Націй для справ освіти, науки і культури, вийшли на страйк, щоб запротестувати проти маніпуляцій керівництва при звільнюванні робітників в головній квартирі тієї організації.

Речники страйкуючих груп заявили кореспондентам, що генеральний директор ЮНЕСКО сенеґалець Амаду-Матар М'Бо вніс повний хаос у працю установи і не має контролі над тим, що роблять його підлеглі, тобто голови і керівники різних департаментів. А роблять вони багато незаконних, негуманних і незрозумілих потягнень. Наприклад, вводять „задніми дверима" нових робітників, а невигідних для них, з політичних чи інших мотивів осіб, звільняють з праці, покликаються на скорочення загального бюджету у зв'язку з виходом з ЮНЕСКО З'єднаних Стейтів Америки, які несли на собі великий фінансовий тягар, і останньо Великобританії.

Спочатку були навіть такі тенденції, щоб в першу чергу позбутися американців і англійців, які, мовляв, тільки творять атмосферу напруги в середині організації, але М'Бо спротивився такій практиці, кажучи, що „ніхто не знає, як може бути

(Закінчення на стор. 4)

250 ВОЯКІВ ЗАГИНУЛО В ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ

Ґандер, Ню Фаундленд. — При злеті тут на летовищі вибухнув і впав на землю транспортовий літак типу Ді-Сі-8, на покладі якого було 250 військовослужбовців з сил втримання миру в Синаї і вісім членів залоги. Загинули всі 258 осіб. Катастрофа сталася в четвер, 12-го грудня, в год. 5:15 ранку нюйоркського часу.

Літак впав на землю і перед тим як зупинитися, проорав борозну довжиною з чверть милі. Відламки літака і трупи, більшість яких у військовій уніформі, були розкидані на великій площі.

Як заявив речник канадської служби безпеки Джеррі Камінґс, уряд вважає катастрофу результатом нещасного випадку, хоч перед тим, як впасти, за деякими повідомленнями, на покладі літака був вибух. На місце катастрофи прибули дві слідчі комісії. Розслідуванням причин трагедії займається також американське відомство і спеціяльна комісія Пентагону.

Військовослужбовці, що загинули, належали до третього батальйону 502-го піхотного полку 101-ої повітряно -десантної дивізії і поверталися на місце розміщення дивізії у Форт Кемпбелл, Кентаккі, на різдвяні вакації. Літак зробив одну зупинку в Кельні, Західня Німеччина, і сів у Ґандері, щоб доповнити бензину.

Сили підтримання миру в Синаї включають представників 11 країн і перебувають там для нагляду за виконанням єгипетсько-ізраїльської угоди з 1979 року. Загинула друга з трьох груп військовослужбовців, які повинні були прибути до ЗСА на різдвяні свята. Перша група вернулася на батьківщину 5-го грудня, а третя повинна вилетіти 19-го грудня.

Відносини між СССР і Кубою погіршуються

Лондон. — Англійська газета „Сандей Таймс" повідомила, що відносини між Москвою і Гаваною останнім часом виглядають зовсім не так добре, як про це пише совєтська преса.

Особливо хвилює совєтських керівників той факт, що кубинський лідер Фідель Кастро починає відходити від ортодоксального марксизму і пристосовуватися до існуючої дійсности, зокрема до лібералізації кубинської економіки, дозволяє розширяти діяльність „приватного сектора" в деяких галузях і не погано ставиться до Католицької Церкви.

Але найбільше Кремль незадоволений тим, що Ф. Кастро дедалі частіше починає приймати політичні рішення в ділянці міжнародних відносин, не рахуючись з думкою Москви.

Міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе досить холодно зустріли на Кубі, куди він приїздив, щоб заручитися повною підтримкою Гавани перед женевською зустріччю на вершинах. Під час розмови, Кастро підкреслив, що Куба має намір проводити самостійну зовнішню політику, особливо в справах, що стосуються Анголі і Нікараґуа.

Особливо яскраво ці розходження проявилися після опублікування в англійській газеті „Обсервер" матеріялу, в якому говорилося, що нібито Куба має намір оголосити війну Південно-Африканській Республіці. В Гавані ці твердження назвали чистою фантазією і вперше за багато років Державний департамент ЗСА погодився, що в даному випадку Кастро був щирим.

Совєтські керівники хотіли б змусити Кубу, щоб вона взяла більш активну участь в бойових діях в Анголі, але міністерство закордонних справ Куби опублікувало рапорт, в якому говориться, що кубинські війська в цій країні можуть брати участь лише в операціях, зв'язаних з відбиттям атак зовнішнього агресора, і не повинні воювати з партизанами.

Заява про те, що нібито підготовляється кубинська акція проти Південно-Африканської Республіки, була зроблена групою ортодоксальних комуністів на Кубі і мала на меті поставити Кастра в незручне становище. Але воно викликало різку реакцію кубинського уряду.

ПРЕДСТАВНИКИ КРАЇН НАТО ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ЗАТІСНЕННЯ СПІВПРАЦІ

Брюссель, Бельгія. — Міністри закордонних справ Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), між ними також державний секретар Джордж Шулц, проаналізувавши докладно перебіг женевських розмов між президентом Рональдом Реґеном і совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим та взявши до уваги розвиток політичних подій у світі, закликають не тільки країни НАТО, але усі вільні країни світу, до затіснення співпраці на оборонному, економічному, технологічному та інших відтинках.

Щоб скоротити до мінімуму оборонні бюджети членських країн НАТО і піднести життєвий рівень населення, міністри запропонували стандартизувати деякі роди зброї, працювати більше над винаходом конвенціональної, а не нуклеарної дуже коштовної оборони, бо, мовляв, доба нуклеарного удосконалення і перегонів в цьому озброєнні кінчається і її в скорому часі замінить доба модерної технології над якою працюють тепер спеціялісти в ЗСА, Франції, Західній Німеччині, Великобританії та інших країнах.

Державний секретар ЗСА Дж. Шулц і амбасадор Дейвид М. Абшір заявили, що винаходи над конвенціональною зброєю зайшли вже так далеко, що в скорому часі треба сподіватися появи нової протитанкової і протилетунської зброї, продукція якої вже розпочалася 11-ма кампаніями у сімох країнах НАТО.

Новий оборонний плян знайшов повне схвалення европейських парляментів і американського Конгресу, який раніше критикував Департамент оборони і Адміністрацію президента Р. Реґена за високі витрати на оборону країн НАТО і Західньої Европи взагалі.

Щоб здійснити намічений плян розбудови оборони конвенціональною зброєю, з прикриттям тільки нуклеарної, треба, щоб заіснувала між членськими державами НАТО тісна співпраця і взаємодовір'я, — заявляли на конференції більшість міністрів закордонних справ

Речники Уряду ЗСА заявили, що теперішня Адміністрація буде й далі слідкувати за порушенням договорів Совєтським Союзом і його сателітами, щодо збільшення збройних сил в Центральній Европі і нуклеарної зброї, зокрема стратегічних ракет далекого і середнього засягу.

Совєтське пресове аґентство ТАСС, повідомляючи про конференцію у Брюсселі заявляє, що рішення НАТО продовжувати розміщувати в Европі ракети середнього засягу, противиться духові женевських розмов. Час, який був обраний для конференції і „агресивний дух", який панував на нарадах, вказують що країни НАТО не виреклися давньої політики перегонів в озброєнні, — заявляє ТАСС.

В АМЕРИЦІ

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД репортерами в Крайовому клюбі преси, директор ФБІ Вілліям Вебстер сказав, що хоч за останні три тижні за шпигунство були заарештовані чотири особи, його відомство не має наміру посилити стеження за американськими громадянами, бо це загрожувало б перетворенню Америки в „поліційну державу". Замість цього В. Вебстер закликав обмежити кількість осіб, які мають доступ до секретної інформації, і зменшити обсяг цієї інформації. За його словами, тепер доступ до неї мають 4 мільйони американців. „У нас надто багато секретних документів", — сказав директор ФБІ. Вміжчасі президент Роналд Реґен видав секретне розпорядження, що урядовці, які мають доступ до засекречених документів мусять піддатися „іспитові брехні".

ЦІНИ НА НАФТУ НА нюйоркській торговій біржі впали у вівторок, 10-го грудня, на 2,28 дол., досягнувши 25 дол. 23 центи за барилку. Менш як місяць тому барилка коштувала 29 дол. Падіння цін на нафту пов'язане з рішенням країн ОПЕК відмовитися від контролі над кількістю нафти, що її видобуває цей картель. Нафтові міністри ОПЕК звернулися недавно до країн, які видобувають нафту, але не входять в організацію, вжити спільних заходів для стабілізації цін на світовому ринку і тим самим сприяти підтриманню високих цін . Але досі жадна країна, що не входить в ОПЕК, не відгукнулася на заклик і це спричинило падіння цін на нафту.

ЗГІДНО З ЗАКОНОМ, прийнятим на вимогу відділу охорони здоров'я стейту Ню Джерзі, у всіх харчових склепах з площею 4,000 квадрарових футів і більше, заборонено курити. У всіх таких склепах повинні бути вивішені оголошення про заборону курити. Згідно з цим законом, у всіх ресторанах, які можуть вмістити від 50 відвідувачів і більше, повинні бути вивішені оголошення про те, що в ресторанах є спеціяльні місця для тих, які не курять. У Ню Джерзі уже заборонено курити в автобусах і віндах.

АМЕРИКАНСЬКІ СПЕЦІЯЛІСТИ досліджують відламки великого совєтського літака, що розбився недалеко Аляски. Старшина військово-морських сил ЗСА зказав, що радар чомусь не виявив цього літака. Однак сержант Луїс Нортон заявив, що він бачив через льорнету великий чотиримоторовий літак, який загорівся і впав у Чукотське море. П'ять відламків цього літака море викинуло на берег Аляски. Ці куски були відправлені до лябораторії для дослідження.

ВІЛЛІЛЯМ ШРЕДЕР прожив уже рік зі штучним механічним серцем. На жаль, цю річницю він не зміг належно відсвяткувати, бо був прикутий до ліжка після трьох крововиливів у мозок.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ Джан Пратт підтвердив рішення суду нижчої інстанції, який відмовив звільнити під заклад 25- річну Енн Гендерсон-Поллард. Її обвинувачують в незаконному переховуванні секретних документів. Суддя заявив, що якщо Е. Гендерсон-Поллард звільнити під заклад, вона може зникнути. Дж. Пратт заявив, що під час арешту в її торбинці були знайдені документи про шлюб і народження, а також 600 долярів. Це підтвердило здогад, що Поллардй мали намір втекти.

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ ГАЗЕТИ „Ню Йорк Пост" губернатор стейту Ню Йорк Маріо Квомо сказав, що він не буде займатися збором коштів у виборчу кампанію Джералдін Ферраро, якщо вона вирішить висунути свою кандидатуру на виборах до Сенату. Раніше М. Квомо обіцяв свою підтримку Дж. Ферраро, якщо вона буде боротися проти сенатора-республіканця Алфонсе Д'Амато. День пізніше Ферраро заявила, що вона не буде кандидувати на становище сенатора.

У СВІТІ

ПОГОЛОСКИ ПРО ТЕ, що президент Філіппін Фердінанд Маркос і його дружина Імельда акумулювали великі суми грошей в американських банках і фінансових інституціях, було причиною започаткування слідства в Палаті Репрезентантів фінансовою підкомісією. Противники Маркоса поспішно шукають тепер доказів і збирають адреси банків у яких Маркос здепонував групі мільйони долярів, щоб передати ці документи згаданій підкомісії.

ПРЕДСТАВНИКИ БРИТАНСЬКОГО і ірляндського кабінетів перший раз після підписання договору про контролю Іляндією північної частини, зустрінулись в Бельфасті в будинку за колючими дротами під охороною кордону війська і поліції, поліційних собак і бар'єр, щоб таким чином заховатись перед демонстрантами. Під час вісім годинної розмови 38 поліціянтів були поранені у зударі з демонстрантами, які категорично відкидають всяку можливість контролі Дубліну північною провінцією, яка формально належить до Великобратанії.

ЙОРДАНІЯ І СИРІЯ заплянувала кілька зустрічей на міністерському рівні. Король Йорданії Гуссейн прийняв запрошення відвідати незабаром президента Сирії, свого довголітнього ворога, Гафеза ель-Ассада в Дамаску. Дипломати в Аммані, столиці Йорданії, заявляють, що зустріч між ними відбудеться правдоподібно ще до кінця цього місяця. Поінформовані особи кажуть, що король Гуссейн намовлятиме Сирію взяти участь у спільній конференції, метою якої є знайти розв'язку проблеми палестинського питання і можливостей підписання мирового договору з Ізраїлем. Політичні спостерігачі сумніваються чи Сирія погодиться на участь в конференції, хіба це буде в пляні Москви, від якої вона повністю залежна.

СОВЄТСЬКИЙ ЛІКАР Євгеній І. Чазов, який у вівторок 10-го грудня ц.р., отримав нагороду Нобеля, гостро виступив проти концепції розміщення оборонних споруд в космосі, тобто проти стратегічної оборонної ініціятиви президента Роналда Реґена, і назвав такі заходи ще одним кроком вперед до започаткування нуклеарної війни між Сходом і Заходом. Як відомо, проти надання йому Нобелівської нагороди протестували не тільки росіяни на Заході, але також багато вчених, оборонців академіка Андрея Сахарова, який перебуває на примусовому засланні в місті Ґорькі.

„Музікус Бортнянський" випустив першу платівку

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Т. К.). — Коли на весні цього року двоє молодих людей, надхнених до ґрандіозного проєкту музичною спадщиною Дмитра Бортнянського, розповідали у редакції „Свобода" про свої пляни, ми не сподівалися, що цей задум буде так швидко зреалізований.

І ось вони — музичний керівник музично-виконавчої і наукової організації „Музікус Бортнянський", дириґент і музика Мирон Максимів і голова цієї організації, співачка Олена Яцишин знову приїхали до редакції щоденника, щоб поділитися радісною новиною. У листопаді цього року вийшла перша платівка із заплянованих п'яти платівок із 35-ма концертами Бортнянського. Вийшла, як висловився М. Максимів, — „щоб світ пізнав ці музичні твори в усій їх неповторній величі і пізнав їх як музичну спадщину українську, а не російську".

Наступні чотири платівки виходитимуть по одній щотримісяці. На обгортці платівки — ориґінальний підпис Бортнянського, який взято з пергаменту і артистично усучаснено; збоку вздовж обкладинки — кольорова лінія, яка на кожній із п'яти платівок буде іншої барви, а комплект їх кольори веселки. До платівки додано картку з англійським і українським текстами. Ця перша платівка вийшла накладом 4,000 копій.

Олена Яцишин тримає платівку, поруч неї — Мирон Максимів в редакції „Свободи".

Організація „Музікус Бортнянський", що постала у 1981 році, від самого початку свого заснування поставила собі мету: збудити міжнародне зацікавлення українською клясичною музикою XУII і XУIII сторіч. Глибока любов до музики, зокрема клясичної української, зродила й інше рішення — виконувати ці твори на найвищому мистецькому й професійному рівні. І ось „Музікус Бортнянський" уже зробив початок —

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нагорода Нобеля лівим аґітаторам

У середу, 11-го грудня в столиці Норвегії, Осльо, передано нагороду миру Нобеля двом лікарям — американському і совєтському — як керівникам пацифістичної організації „Лікарі за відвернення нуклеарної війни". Як уже була у нас про це вістка („Свобода" ч. 236) вже після признання цієї нагороди совєтському лікареві Євґенієві Чазову виявилося, що він є членом ЦК компартії СССР, віцеміністром здоров'я і підписав був у 1973 році разом із 24-ма іншими совєтськими лікарями заяву про академіка Андрея Сахарова, який приєднався до дисидентів і критикував совєтську систему, яка нехтує правами людини. Відзначення Чазова, як миротворця, викликало обурення у вільних країнах Західньої Европи. Уряд Великобританії зголосив протест, а на урочистому засіданні передачі цієї нагороди не було й американського та західньонімецького амбасадорів. На вулиці в Осльо відбулася масова протестаційна демонстрація.

Не було чого признавати нагороду Нобеля й американському лікареві Бернардові Ланові з Гарвардського університету, бо він разом з Чазовим очолює названу вгорі організацію, яка насправді вислуговується совєтському урядові пропаґандою по лінії закордонної політики СССР. Приймаючи нагороду Нобеля разом із чеком на високу долярову суму, Євгеній Чазов повторив голошену Москвою вимогу, щоб ЗСА й інші країни, посідачі атомової зброї, „заморозили" її на теперішньому рівні та не переводили ніяких нових нуклеарних експериментів аж до часу, коли міжнародним договором буде „заборонена" атомова зброя. ЗСА, Великобританія і Франція відкидають цю пропозицію Москви, бо не мають ніякого довір'я до кремлівських володарів, що вони дійсно не збільшуватимуть свого атомового арсеналу. Найбільшою перешкодою будь-якого договорення із СССР у справі припинення перегонів у зброєнні є совєтський „принцип" — не допустити на територію СССР ніякої міжнародної комісії, яка перевірювала б збройний стан совєтського раю.

Совєтська преса обурюється на всіх, які протестували проти нагороджування Чазова і збойкотували цю церемонію в Осьло. Це типова совєтська політика „лови злодія": бож большевицький уряд збойкотував був церемонію вручення нагороди Нобеля Сахарову та польському робітничому лідерові Лехові Валенсі. Чазов, як віцеміністер здоров'я в СССР, є одним з найбільш відповідальних за запряження совєтської медицини також до воза совєтської внутрішньої політики: ніде у світі не висилають політичних критиків до закладів для психічно хворих і тільки в СССР ославленими стали „психушки", в яких совєтські лікарі переводять над засланими туди опонентами режиму злочинні експерименти з метою „перевиховання".

Міжнародний інтелектуальний світ віддавна просяклий комунофільськими тенденціями, що їх праджерелом є невіжество: незнання історії Сходу Европи й незнання суті московського большевизму та яким то чином постала совєтська імперія. Тільки одна Америка, за нею Англія виступили з ЮНЕСКО, одної з найважливіших автономних аґенцій Об'єднаних Націй для справ культури, бо ЮНЕСКО стало насправді прибудівкою совєтської делеґації в ОН. Тепер „новий етап американсько-совєтського діялогу", як це зформулював Роналд Реґен після Женевської конференції на вершинах, дає новий поштовх усім „піснікам". „Сальоновий комунізм" усе ще атракційний для різнонаціональних багатирів та інтелектуалів і буде тривати так довго, поки існуватиме імперія, яка імпонує тим людям своїм розміром і своєю забріханістю, яку вони — всі ті „пісніки" — приймають за добру монету.

ФІЛІППІНСЬКІ ОПОЗИЦІЙНІ партії, після початкових труднощів і проголошення аж двох кандидатів на президента, полагодили між собою непорозуміння і тепер виступатимуть разом проти кандидатури теперішнього президента Фердінанда Маркоса у виборах 7-го лютого 1986 року. Сальвадор Г. Ляурель погодився кандидувати на віцепрезидента на листі Корасон Акіно і цим самим зліквідував існуючу кризу. Його рішення зрезиґнувати з кандидатури на президента, яку він вже був проголосив, викликало в цілій країні ентузіязм і нові надії опозиції на побіду Маркоса у виборах.

Це дилема перед якою стояли вони обидва — Реґен і Ґорбачов, коли збиралися до Женеви. „Битись" — немислиме в цю добу нуклеарної зброї. Отже неминучий імператив „миритись". Сказати легко, а чи воно можливе? Перешкоди неперевершимі, але пробувати конечно. Реґен мусить це робити під тиском внутрішніх сил і Европи. Европа наполягає, бо на випадок війни (тої можливости виключити годі!), вона обернулась би у попелища, а гнітюче для неї теж питання коштів додаткових конвенціональних зброєнь. Над Америкою висить дамоклів меч національного двотрильйонового національного боргу, спричиненого головно непомірними видатками на зброєння, а і це не іграшка теж. Ґорбачова примушує до переговорів головно жалюгідний стан совєтської економіки, яка невсилі витримати дальших коштів на зброєневі перегони з Америкою. Для совєтів детант більш потрібний як для ЗСА.

Атмосфера детанту після договорів з ЗСА в 1972 році

Микола Бараболяк

„БИТИСЬ ЧИ МИРИТИСЬ?!

і наступних була корисна для СССР. Вона дала йому змогу дігнати Америку в ділянці нуклеарних зброєнь, принесла позитиви з уваги на напружені стосунки з Китаєм, дала їм змогу придбати дещо з найновішої технології, чи купуючи її, чи крадучи. Але прийшли Анґолі, Нікараґуа, а головно Афганістан, і мрії про заколисування Заходу пісенькою про „мирну політику СССР" розвіялись. Реґен підняв кинений Америці виклик. Правда — не дійшло до привернення атмосфери повної „холодної війни", настала епоха „літеплої війни". Назагал, стан „війни", якою вона не була б, був корисний для Совєтського Союзу. Він уможливлює виправдування станом „облоги родіни імперіялістами" недоліки совєтської внутрішньої, головно економічної політики. Але на довшу мету така настанова користи принести їм не може. Для совєтського уряду — конечна нова передишка. І досягти її — головне завдання Ґорбачова.

На конференції на вершинах у Женеві висувалося на перший плян питання контролі нуклеарних зброєнь. Вдержати систему рівноваги нуклеарних систем для „відстрашення" від війни. Вкоротити ці сили наполовину, бо їх забагато. Не творити нових. Такими вважають совєти стратегічну оборонну ініціятиву (Strategic Defense Initiative — SDI). Торгуються з Реґеном, щоб її не вводити. Та всі ці заходи — це не головне завдання Ґорбачова. Його головне завдання — добитись нового детанту, щоб підбудувати економіку країни. Він міг би поступати так як його попередники: обмежуючи до крайнього харчі і товари щоденного вжитку, далі фаворизувати зброєння. Та тут дуже серйозна перешкода: технологія. СССР був і є хронічно позаду Заходу в їхній „тьохніці". Та розвиток технології на Заході в 60-их і 70-их роках не був такий головокружний, як в останньому десятиріччі. Раніше вони тут купили, там вкрали, і якось виходили на лад з тою „тьохнікою". Тепер усвідомили собі, що Захід надто випередив їх, і що буде їм біда, коли залишаться надто позаду. Вони бачать, що Китай завернув із дороги доктринерства, і намагається модернізувати свою індустрію. Багато дає їм до мислення сила Японії завдяки її технологічній перевазі, а навіть порівнюючи стан Південної Кореї з Північною, чи Тайвану зі суходолом. Технологія рішає про економіку, а „економіка рішає все" — так научав батько Маркс, а коли Ґорбачов забув про те, то пригадує йому його чепурна жіночка Раїса, — вона ж професор марксизму-ленінізму.

Ґорбачов свідомий того. Старички — Брежнєв, Андропов, Черненко, не хвилювались тим. Їм от коби „докалатати віку". Хворі. А

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Бути нормальним — не так воно легко

Напевно не один із читачів, так як ми колись, вичікуючи приходу на світ своїх дітей мав одним-одне бажання та одну молитву до Бога, щоб його діти народилися здоровими, нормальними.

І хто з нас сподівався, що прийде час, коли саме ця, так дуже побажана нормальність може бути невигодою, а то і перешкодою в житті?

А так виглядає, що до того сьогоднішній світ доходить.

Ось візьмім наприклад, справу присуду різного роду злочинців. Коли злочинець — нормальна людина, йому приписують найвищу кару. Але якщо його визнають ненормальним — тоді це „злагіднюючий чинник", і або звільнять з вини або передають до лікарні для нервово хворих, з якої дуже скоро випускають на волю.

Про такі випадки читаємо постійно в американській пресі та постійно дивуємося.

Не думайте, однак, що така лагідна настанова до т. зв. „ненормальних" злочинців панує лише в нашій країні.

Ось читаємо про подібні випадки також у Великобританії, де находять злагіднюючі обставини для жахливих злочинів.

В останньому часі раз-у-раз заскакують нас випадки міжнародного терору, жертвами якого зі засади падуть зовсім невинні люди. І знову тут в осудженні терористичних акцій такого порядку, як тепер вони трапляються, беруть до уваги різні можливі оправдання чому таке дістьcя, а в тому хворобливa ненависть відіграє важливу ролю.

Чи не слід, однак, і в таких випадках вимагати від терористів повної, здорової відповідальности за їхні вчинки?

А ось інший доказ на те, що дискримінація у відношенні до звичайних, нормальних людей трапляється тепер досить часто. Один із наших молодих українських студентів розказує нам, що їхній студентський клюб в університеті в Ню Йорку просив про фінансову допомогу на свою працю від проводу школи. Допомогу вони дістали, але рівночасно клюб гомосексуалістів у тому самому університеті одержав десятикратно більшу фінансову дотацію, як наші студенти.

Не диво отже, що не один раз тепер чуємо від наших молодих людей ствердження, що коли б вони належали до такої, як повища група чи до іншої раси, було б їм куди легше дістатися на студії, стипендію чи на працю.

Чи не пішла часом боротьба з дискримінацією проти усіх упосліджених трохи задалеко і чи при тому не втрачають свої права здорові фізично та морально люди?

О—КА

Ярослав Татомир

МИ І ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

III.

Наші власні засоби інформації

Темою цієї статті є американські засоби масової інформації і наша інерція на полі зв'язків з цими засобами інформації. При цій нагоді варто згадати про наші власні засоби інформації американського світу про українські справи. Ці наші засоби не є такими масовими як американська преса, радіо чи телевізія, але все ж роблять велику і дуже корисну роботу на полі ширення в Америці правди про наш нарід, його змагання до волі, злочини Москви проти нашого народу і.т.п.

До таких наших засобів масової інформації належать наші англомовні періодичні видання, такі, як „Український Квартальник", англомовні видання наших щоденників і тижневиків, де на перше місце вибивається „Український Тижневик" та наші англомовні книжкові видання.

На окрему увагу заслуговують англомовні видання, книжки, брошури, інформаційні листки та квартальник Українського Інституту при Гарвардському Університеті. Ці високовартісні видання, хоча далеко менше масові, як американська преса чи періодики, діють переважно на наукові та політичні кола американського суспільства і їх малий засяг до значної міри компензує вища інтелектуальна і часто теж політична вага читачів, яких ці наші засоби інформації досягають.

Ми повинні доцінювати велику інформаційну місію, яку сповняють згадані вже наші інформації, зокрема величезну місію, яку сповняє наш Гарвард і якнайбільш щедро підтримувати і розбудовувати цю преважливу ділянку нашого громадського життя.

Купуймо сторінки у часописах

Засобом масової інформації, що його можемо вжити якраз у тому часі, коли він нам потрібний, і у якому ми можемо сказати докладно це, що ми хочемо сказати є — платні заяви чи звернення у пресі.

Закид, що цей засіб масової інформації є дуже коштовний-не оправданий. Наприклад, сторінка у щоденнику „Вашінгтон Таймс" коштує 2,770 дол. Коли взяти до уваги, що цей тижневик має трохи понад 100,000 передплатників (отже читає його приблизно 200,000 людей) то кошт одного примірника такої сторінки, що її ми купимо буде приблизно півтора сотика. Це є багато менше, як кошт однієї летючки. При тому летючки роздаємо, звичайно, кому попало, деколи й анальфабетам, а „Вашінгтон Таймс" читає, як кажуть, не тільки Реґен, але теж багато конґресменів, сенаторів, військовиків та інших людей, що мають політичну вагу.

Коли ми хочемо, щоб будь-яка правда чи ідея прийнялася серед загалу, ми мусимо її повторювати. Періодичний закуп сторінок у впливових часописах, таких, наприклад, як „Вашінгтон Таймс" може бути незвичайно успішним засобом звернути увагу американського суспільства на варварське переслідування у Совєтському Союзі українських патріотів, на величезну потенційну вагу України у розчленуванні московської імперії і, цим засобом, у зліквідуванні смертельної небезпеки тотальної атомової війни і.т.п.

Справа Мирослава Медведя і засоби масової інформації

У всій історії Америки ніяка подія зв'язана з українською темою не здобула такого великого розголосу у пресі та інших засобах масової інформації, як справа Мирослава Медведя. Найбільший філядельфійський щоденник „Філядельфія Інквайрер", що має понад один мільйон накладу, помістив у короткому часі трьох тижнів 12 статтей про справу Медведя, „Ню Йорк Таймс", який звичайно недобачує українців, помістив п'ять статтей, а вищезгаданий „Вашінгтон Таймс" помістив про М. Медведя, у тому короткому часі, 26! статтей, у тому три редакційні статті, дві карикатури, цілу сторінку листів і.т.п. Великі статті про „українського моряка" помістили теж найбільші американські журнали „Тайм" та „Ню Вік", та як нам відомо багато часописів у ЗСА, Канаді і.т.д.

Відносно дуже великий розголос здобула справа Мирослава Медведя теж у телевізії, радіо і.т.п.

Ця стаття, за вийнятком останнього уступу про справу Мирослава Медведя, була написана перед спробою нашого моряка здобути волю.

Опісля вся наша увага була звернена на зусилля врятувати Мирослава Медведя і щойно тепер маємо змогу скінчити цю статтю. Може добре сталося, що ми не скінчили цієї статті перед справою Медведя, бо великий розголос, який ця справа здобула, потверджує правильність погляду, висловленого на початку статті, великою причиною що американські засоби інформації промовчують українські справи є наші недостатчні зусилля домогтися достаточного інформування засобами масової інформації про події в Україні, про варварське переслідування наших дисидентів і.т.п., наша майже цілковита інерція на цьому полі.

Брутальне передання Мирослава Медведя совєтським властям пробудила нас. Ми були свідками небувалої у нас дотепер мобілізації наших найкращих сил, наших енерґійних зусиль зацікавити цією ганебною передачею Медведя совєтським властям наших приятелів у Конґресі та Сенаті ЗСА та небувалих у нас дотепер зусиль зацікавити цією справою засоби масової інформації.

У висліді цих наших зусиль, справа Мирослава Медведя здобула такий сильний відгук в американському політичному світі і такий розголос на сторінках американської преси, періодиків, на екранах телевізії і.т.д., що сьогодні немає мабуть, ні одного американця, який не чув би про „українського моряка" і не співчував би йому.

Величезний розголос, який справа Мирослава Медведя, завдяки нашим заходам здобула у ЗСА, повинен стати для нас поштовхом і заохотою зосередити нашу увагу і наші зусилля на преважливу справу організації, нав'язання, закріплення наших зв'язків із засобами масової інформації вільного світу.

Партійна ковбаса — і як вона смакує?

У листі до московської „Правди" (з 16-го листопада ц.р.) одеський громадянин Л. Дорохін скаржиться на якість совєтських ковбас: „купив я в магазині ковбасу, вона мокра, мало не тече. Попробував на смак — і не відчув його. Дивно..." Подібних листів зі скаргами, — пише та газета, — прийшло більше і всі нарікають на колгоспи і радгоспи, які доставляють до м'ясокомбінатів такий сирівець, що з нього годі зробити пристойну ковбасу. Інший читач „Правди" з Донецька запитує: „що ж відповідять на критику провідники міністерства м'ясного і молочного промислу Української ССР і парійні органи Львівської области? Невже будуть відмовчуватися?"

Ні, мовчати не мовчали. До редакції прийшов зі Львова лист від першого секретаря обкому партії В. Добрика з заявою, що директор львівського м'ясокомбінату член КПСС П. Сокіл отримав строгу догану і таку саму директорка стрийського м'ясокомбінату Л. Кучанська. Після цього, пише „Правда", львівський і стрийський горкоми партії обсудили кореспонденцію і наказали об'єднанням м'ясної промисловости скріпити трудову виробничу дисципліну. Виконуючи цей наказ, партком'тет львівського м'ясокомбінату видав гострі догани головному інженерові І. Каливошкові і головному технологові В. Павлову і наклав партійні кари начальникові ветеринарної контролі М. Малинюкові і начальникові ковбасної продукції М. Юзькову. Подібні догани і кари дістав стрийський м'ясокомбінат, де головного інженера і ветеринаря притягнуто до партійної відповідальности. Обидва м'ясокомбінати після цього взялися за поліпшення технології продукції, перегруповано виробничі кадри, скріплено контролю і вирішено нові проблеми механізації. Тільки ж біда: — „ні кваліфікованих робітників, ні спеціялістів не достає". І

(Закінчення на стор. 3)

З. Городиський

ПРО РУКОПИС СІМЕЙНОЇ ХРОНІКИ РОДУ ВАДЮКІВ—ЛУЦЬКИХ

(У другу річницю смерти сл. п. Володимира Луцького)

У липні ц.р. минуло два роки від дня смерти сл. п. Володимира Вадюка-Луцького, землевласника Яблонова, Перемишлянського повіту в Західній Україні, брата відомих громадсько-політичних діячів сл. п. сенатора Остапа і дир. Мирона Вадюків-Луцьких.

На тихому українському католицькому цвинтарі маленького містечка Нортгемптону в Пенсильванії є могила св. п. Володимира і з червоною калиною в головах, на якій дружина і рідня покійного поставили гарний пам'ятник-хрест вояка Української Галицької Армії.

Поселившись на постійне перебування в Америці після виїзду із рідної землі у висліді воєнних подій Другої світової війни, сл. п. Володимир Вадюк-Луцький збудував собі власними руками хатину-хуторець на краю маленького містечка Нортгемптону в Пенсильванії, із чого був дуже гордий і тут прожив все своє трудолюбиве життя. В його гостинній хаті бували не тільки його ближча і дальша родина, його приятелі-еміґранти із рідних земель, але і його однодумці із гетьманського руху, членом якого він був ціле своє життя. Хоч заробляв він мало враз із своєю дружиною Мирославою із Городиських Луцькою, проте, як колись на рідних землях, вони щедро, в міру своїх можливостей, підтримували церкву та громадські установи. Сл. п. Володимир живо цікавився громадсько-політичним життям, турбувався його недоліками, а понад усе цікавився подіями в Україні і втримував як міг, зв'язок із друзями — селянами із рідного Яблонова, які не забували свого „дідича" після десятків років його виїзду на чужину.

Останніми роками сл. п. Володимир занепадав на здоров'ї, а проте далі вітав у своїй улюбленій хатині-хуторі родину і приятелів. Автор цих рядків належав до тих, які, відвідуючи свою сестру — дружину сл. п. Володимира мали змогу ближче пізнати його, цю виїмково цікаву людину, людину високої особистої культури і своєрідного давньо-українського аристократизму, а разом із тим рідкої і небуденної безпосередньости у відношенні до людей різного віку, освіти та соціяльного стану.

Відвідуючи його останніми місяцями і днями його довготривалої недуги, він завжди прощався зі мною, бо, як він казав: „Не знаю, чи доживу до нашої наступної зустрічі". Постійно просив і нагадував мені про спогади — сімейну хроніку, написану його покійним батьком Михайлом Вадюком-Луцьким. До цієї хроніки свого роду він часто повертався в розмовах зі мною, підкреслюючи, що її треба було б упорядкувати та по можливості надрукувати, бо вона, казав він, „може бути цікава не тільки для моїх близьких, але і для ширшої читацької публіки".

І дійсно, коли переглядати і прочитувати сторінки рукопису цієї хроніки, писаної чітким письмом 83-літнього патріярха роду Вадюків-Луцьких, Михайлом Луцьким в 1940 році, то в ній можна знайти не тільки дані про цей рід, але також матеріял про соціяльно-побутове життя майже сотні років на терені західньоукраїнських земель. Зокрема про життя цієї частини української суспільности, що була горда із свого боярсько-шляхетського походження, горда із свого національного походження і приналежности до стародавньої віри своїх дідів і прадідів.

Михайло Вадюк-Луцький, батько сл. п. Володимира, написав першу серію своєї сімейної хроніки ще в 1937 році в Янчині, але вона десь залишилася в краю і, мабуть, пропала під час большевицької окупації Галичини в 1939-41 роках. І тому, — пише він, — „не знаю, чи мої діти відшукають ті книжки (т. є спогади-хроніку, прим. З.Г.), для того, хоч маю уже 83 роки, а не маю ніякої роботи, постановив єще раз писати з пам'яти в скороченю". І написав він цю сімейну хроніку на 438 сторінках.

На початку він подає докладний індекс і зміст поодиноких частин цієї двотомової хроніки-рукопису для орієнтації читача та його вгляду в цей цікавий лябіринт подій і фактів.

Саму сімейну хроніку починає із родоводу Вадюків-Луцьких, який реєструє з пам'яті, починаючи із свого прадіда, що жив у першій половині ХУІІІ століття. Батько автора хроніки був одружений із Петрунею Городиською і був також, як і його прадід, землевласником в Самбірщині, де було скупчення цієї збіднілої вже в той час боярсько-шляхетської суспільної верстви, яка опинилася під Польщею, а пізніше під Австро-Угорщиною і знову під Польщею між двома війнами. Автор хроніки малює незвичайно живу картину життя і побуту своєї численної родини на протязі майже цілого півстоліття до Першої світової війни, згадує про короткий час української державности і участь у її будові своїх синів, пише із відчаєм про поновну окупацію Галичини поляками після завзятих боїв із українською армією, цікаво змальовує відбудову сімейного і національного життя в умовинах польської окупації, прихід большевиків в 1939-41 роках, роки т. зв. „малої еміґрації", і врешті події в час совєтсько-німецької війни майже до великого „ісходу". Автор хроніки помер влітку 1944 року біля Криниці і там похований на найбільше висуненій на захід частині своєї батьківщини, що її він так дуже любив.

Сама хроніка в її сімейному описі написана цікаво із захованням подробиць про тодішній побут, людські турботи, соціяльно-політичне життя всього населення Галичини, польсько-українські відносини на переломі XIX і XX століть. Автор цитує певні розмови чи документи із пам'яті в польській і німецькій мовах, якими в час до Першої світової війни послуговувалися мешканці Галичини. Коли ж іде про українську, в якій написана хроніка, і яку уживає автор хроніки, то вона така, якою в той час говорили в Галичині, а тому і для мовознавця ці спогади цікаві, як документ часу.

Як ми вже згадували, перша версія цієї хроніки була написана ще в 1937 році, коли її авторові було 79 років і він міг послуговуватися родинним архівом і документами, а тому вона могла мати більше цікавого історичного матеріялу. Проте, коли читати цю другу версію писану рукою 83-літньої людини і ще до того із пам'яті, то треба

(Закінчення на стор. 4)

ДОРОГІ УРЯДОВЦІ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ! НАБЛИЖАЄТЬСЯ КІНЕЦЬ РОКУ, А З ЦИМ І ОСТАТОЧНІ ПІДСУМКИ ЦЬОГОРІЧНОЇ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ. ТОЖ ДОКЛАДІМО ВСІХ ЗУСИЛЬ, ЩОБ КІНЦЕВИЙ УСПІХ ЗАВЕРШИВ НАШЕ ВЕЛИКЕ ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ДІЛО ТА НАБЛИЗИВ НАС ДО НАШОЇ ГОЛОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ МЕТИ, ПІД ЧАС ГРУДНЯ — ПРИДБАТИ 600 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

З'їзд Сеньйорату ТУСМ

У днях від 8-го до 10-го листопада цього року в Чикаго відбувся З'їзд Сеньйорату ТУСМ-у, в нарадах якого взяли участь 32 безпосередніх і 12 посередніх учасників з ЗСА, Канади й західньоевропейських країн.

На початку своїх нарад учасники з'їзду вшанували пам'ять померлих голів Сеньйорату ТУСМ-у, д-ра Костя Савчука й д-ра Михайла Сосновського та інших членів, що відійшли у вічність. Нарадами з'їзду проводила Президія у складі: д-р Матей Гута, голова, д-р Ярослав Барвінський і д-р Василь Лучків, заступники голови і д-р Юрій Кульчицький та мгр Теодосій Царик, секретарі.

Доповіді на теми сучасної ситуації в Україні, культурно-наукового й суспільного життя української діяспори і програми діяльности Сеньйорату ТУСМ-у в майбутньому прочитали: д-р Юліян Куляс, мгр Орест Павлів, д-р Микола Богатюк, д-р Володимир Анастас, д-р Дмитро Штогрин і д-р Богдан Футей. В рамках з'їзду працювали такі комісії: веріфікаційна, видавнича, зв'язків і співпраці з науковими і професійними організаціями та інституціями, організації та плянування діяльности, резолюційна, статутова і фінансова.

З'їзд прийняв новий статут та окремим актом змінив дотеперішню назву на Українське Академічне і Професійне Товариство ім. Міхновського (в англійській мові The Ukrainian Academic and Professional Association) і затвердив програму діяльности товариства, яка буде засереджуватись передусім на: 1. дослідах з української проблематики та обороні правди й чести українського народу перед нападами його ворогів, недругів і тих, які під впливом перших, чи фальшивої інформації викривлюють у своїх писаннях ту правду, або плямлять честь українського народу; 2. професійній праці, включаючи організування студійних конференцій та дискусійних імпрез, співпрацю з іншими науковими і професійними організаціями і зокрема допомогу молодим членам товариства в їхніх професіях і 3. керівництві (management), популяризуючи цю ділянку професії в суспільно-культурній та економічній галузях життя української діяспори.

За постановою з'їзду членами товариства можуть бути особи з вищою освітою з різних країн української діяспори, які визнають основні принципи товариства, визначені його статутом і стоять на християнсько-ідеалістичних світоглядових засадах. Члени товариства водночас проявляють свою діяльність в таких його комісіях: 1. Дослідно-видавничій, 2. Науково-професійної діяльности, 3. Організаційно-керівничій, 4. Редакційній і 5. Фінансовій. З'їзд доручив нововибраним керівним органам товариства видавати свій орган під назвою „Українська проблематика" (в англійській мові „Ukrainian Affairs"), який буде вміщувати статті в українській та інших мовах.

До нової Управи вибрано таких осіб: голова, д-р Василь Зарічний; заступники голови: д-р Микола Богатюк, д-р Матей Гута і д-р Григорій Васькович; члени-керівники окремих діловодств і голови вищеназваних комісій: д-р Володимир Анастас, д-р Ярослав Барвінський, мгр Теодосій Волошин, д-р Юрій Кульчицький, мгр Василь Ліщинецький, д-р Осип Мартинюк, інж. Василь Огар, мгр Орест Павлів, Степан Харко і д-р Дмитро Штогрин. Контрольну комісію вибрано у складі: голова, інж. Богдан Кульчицький і члени, мгр Микола Мартинюк та мгр Григорій Ощипко.

Після денних нарад 9-го листопада вечером учасники з'їзду відбули зустріч з українським громадянством міста Чикаго в домі СУМА, під час якої д-р Футей і д-р Куляс поділились з присутніми інформаціями про працю Українсько-Американського Товариства Адвокатів в обороні українського моряка Мирослава Медведя, а д-р Гута і мгр Волошин подали інформації про заходи української спільноти в Канаді проти знеславлювання української нації.

Концерт для відзначення жіночого руху

Вотервліт, Н.Й. (І.Д.) — Заходом Окружної Ради СУА Південного Ню Йорку, відділів Коговз, Вотервліт і Трой, відбувся 16-го листопада ц.р. в залі середньої школи у Вотервліті святочний концерт у 100-ліття українського жіночого руху, 60-ліття СУА і в День Союзянки. На сцені виднів портрет піонерки жіночого руху Наталії Кобринської, прикрашений квітами.

У вступному слові Олександра Боднар, членка 114-го Відділу СУА у Трою, підкреслила велике історичне значення нашого жіночого руху для українського народу та ролю жінки в історії України. Жіночий хор 99-го Відділу СУА у Вотервліті під проводом Ярослава Кушніра проспівав гимн СУА, „Привіт батьківщині" і „Крилець". Змістовну доповідь прочитала Зиновія Білас. Український жіночий рух мав соборницький характер, бо постав рівночасно і в Києві і у Станиславові в 1884 році. В Києві наші піонерки Олена Пчілка, Людмила Старицька-Черняхівська, Софія Русова, Леся Українка створили ініціятивний гурток, що співпрацював з галицькими українками. Піонерками під австрійською владою були Наталія Кобринська, Євгенія Ярошинська, Уляна Кравченко, Ольга Кобилянська, Олена Кисілевська й інші. І. Франко заохочував піонерок, зредагував „Перший вінок". У Станиславові постало „Товариство руських женщин", жіночі товариства були створені у Львові, Стрию й Коломиї. У Львові постав в 1917 році Союз Українок, що став централею жінок товариств. У 1930-их роках СУ мав 82 повітові філії, 1100 сільських кружків з 100,000 членок. Перший жіночий світовий конгрес відбувся у Станиславові в1934 році з великим успіхом. В 1925 році заснували СУА в Америці, в 1926 році СУК у Канаді. В 1948 році засновано СФУЖО-Світову Федерацію Українських Жіночих Об'єднань, що охопила жіночі організації 22 країн світу. Наш жіночий рух має самостійницький, понадпартійний, демократичний характер, обстоює рівні права для жінок у всіх ділянках.

Жіночий співучий ансамбль „Намисто" з Вашінгтону під мистецьким проводом Петра Круля проспівав „Дві сестри", слова Войновського, музика Л. Вербицького, „Вершники", сл. Томенка, муз. Білаша, „Полтавський рушничок", сл. Матірна, муз. Середи, „Ой вербиченько", сл. Забашти муз. І. Шамо, „Гомін Карпат", сл. Ковальчука, муз. Л Вербицького, вязанку народних пісень в обробці П. Круля. На додаток проспівали „Чайка" і „Прощай". Довготривалими оплесками та стоячою овацією публіка нагороджувала „Намисто" за оригінальне, високомистецьке виконання пісень. Секстет — Наталка Захарченко, Віра Звадюк, Марічка Круль, Христя Кузьмович, Віра Пилипець і Марта Ясінська — добре зіспіваний, вирівняний, звучить як повноцінна гармонія, як інструмент в руках доброго мистця. Ансамбль легкого жанру „Намисто" постав у Вашінгтоні в 1971 році, має за собою понад 100 успішних виступів. Він виконував головно композиції Володимира Івасюка, Ігоря Шамо, П. і Ю. Майбородів, Леоніда Вербицького, Білаша й інших сучасних композиторів. Членки „Намиста" мають приємні голоси, ні хто з них не вибивається понад інших, виконання пісень на високому мистецькому рівні. Це наслідки великої праці маестра Петра Круля, що довів ансамбль до такої форми. Ансамбль виступав спершу в гарних вишиваних народних одягах, пізніше у стилізованих старинних одягах, що нагадувало трипільську добу на світанку нашої історії. Маестро П. Круль плянує турне по Канаді, видати платівку зі старогалицькими піснями, такими колись популярними.

Студентка Леся Боднар деклямувала поему Олени Теліги „Відповідь", потім Марійка Гарматій-Бойчук, членка 99-го Відділу СУА у Вотервліті, рецитувала поему Уляни Кравченко „Жінки".

Голова Окружної Ради СУА Дозя Кушнір подякувала ансамблеві „Намисто" та всім виконавцям програми й гостям.

Українським національним гимном закінчено цей вдалий концерт. Потім союзянки влаштували прийняття для виконавців програми в церковній залі. Не зважаючи на перший сніг і несприятливу погоду, на концерт прибулого значне число українців з цілої околиці.

Ще про Листопадові роковини у Вотервліті

В дописі „Олбанська округа відзначила Листопадові Роковини", „Свобода" ч. 221, не подано, що після відзначення Листопадових Роковин Ярослав Кулинич висвітлив фільм про Патріярха Йосифа. Вкінці Анна Наболотна й союзянки приготовили смачну перекуску для учасників.

Учителі, готуйтесь!

В останній кінець тижня червня 1986 року, тобто в п'ятницю, суботу й неділю 27-го, 28-го і 29-го червня, відбудеться у Філядельфії перша цього роду конвенція професійних (сертифікованих) учителів, які вчать в американських і канадських публічних і приватних школах.

Ця конвенція охоплюватиме вчителів не тільки тих, що себе називають українцями, але й братів-русинів, щоб в цей спосіб бодай між учителями затерти непотрібні різниці. Ця конвенція охоплюватиме також всіх учителів, роджених ще в Україні, на еміґрації і на поселеннях, що знають українську мову і з різних причин її не знають. Також охоплюватиме тих, які живуть по законах української культури, її творять та розвивають, і тих, що таких можливостей не мали, але у них жевріє іскра любови до народу, з якого вони вийшли.

Вже дали свою згоду доповідати на цій конвенції кількох визначних педагогів, роджених тут в Америці.

Новопостала учительська організація буде мати своєрідне завдання, якого не можуть виконувати інші організації, які не мають доступу до інституцій, в яких працюють професійні вчителі.

Просимо всіх учителів Америки й Канади вже тепер зголошуватись, щоб в останній хвилині не комплікувати організаційних заходів.

Подавати ім'я і прізвище, телефон, адресу, назву школи, в якій вчить, предмет(и), який (і) вчить, публічна чи приватна школа, число сертифікату і де виданий сертифікат.

Крім доповідей плянуємо спільну вечерю, забаву і мистецьку частину.

В газетах будемо подавати про дальшу підготову до конвенції.

З віддалених околиць, де є більша скількість учителів можна зголошувати делеґатів, хоч просимо індивідуально прибути всіх.

У вашому календарі просимо зарезервувати дати 27, 28 і 29-го червня 1986 року. Одночасно просимо передати цю вістку своїм друзям.

Зголошуватись на таку адресу: Shevchenko Educational Forum, Attn. Z. Kwit, Ukrainian Educational and Cultural Center, 700 Cedar Rd., Philadelphia, Pa, 19111.

За Управу Учительської Громади
Зиновій Квіт, президент

Партійна...

(Закінчення зі стор. 2)

подібні скарги на ковбаси приходять і з інших областей СССР, — пише газета...

„Правда" закінчує свою статтю признанням, що редакція отримала листи в цій справі і від спеціялістів, які твердять, що „для виробу добрих ковбас потрібно доброго сирівця, тобто — доброго м'яса! Чому ж, врешті, той сирівець такий поганий? А тому, що частина його взагалі спливає на ліво".

Ми передали точно скарги московської газети і її журбу за українську партійну ковбасу. Одначе, газета не згадує нічого про те, що найкраще м'ясо забирає держава для партійних розподілень, другу частину затримують собі колгоспники і робітники, а на партійно ведені м'ясокомбінати йдуть переважно тільки рештки, включно з відпадками шкіри, яку „механізація" вже навчилася розмелювати на ковбасний сирівець. І все це тому, що той колгоспник і робітник не спішиться працювати запівдурно на партійних паразитів.

С. В.

У пам'ять Покійної
ОЛЬГИ ПАВЛОВСЬКОЇ
склали пожертви на
УКРАЇНСЬКУ ВІЛЬНУ АКАДЕМІЮ НАУК у США:

1. Родина Буревій-Яценко	$100.00
2. М. і Б. Ґеруляки	50.00
3. Л. Лиман	50.00
4. О. Радиш	50.00
5. О. і І. Федишин	25.00
6. П. і Н. Холодні	20.00
7. О. Несіна	15.00
8. Н. Ветухова	10.00
9. Л. Дражевська	10.00
10. Г. Єфремова	10.00
11. А. і Є. Міляничі	10.00
12. А. Пашковська	10.00
Разом	$360.00

Висловлюємо глибоке співчуття
нашій співробітниці
МАРТІ СКОРУПСЬКІЙ
з приводу важкої втрати — смерти Її Батька
бл. п.
ВОЛОДИМИРА СКОРУПСЬКОГО

Українська редакція Радіо „Свобода"

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього
відійшла у Вічність
по довгій і тяжкій недузі
18-го жовтня 1985 року

бл. п.
МАРІЯ ІВАНИЦЬКА-БАРТОШКО

Цією дорогою складаємо щиру подяку Усім, хто в часі нашого родинного смутку і болю по втраті Найдорожчої нам Особи, виявили так багато серця та висловили свої особисто, листовно і телефонічно співчуття.

Щира подяка за Служби Божі, чудові квіти і за пожертви на різні цілі.

Щира сердешна подяка Всеч. Отцям із собору свв. Володимира й Ольги в Чикаго. Отцю Миронові Панчукові за відслуження Парастасу в суботу, 19-го жовтня, о. митратові Маріянові Бутринському, настоятелеві собору за відслуження Панахиди в неділю, 20-го жовтня, о. Петрові Галаза за похоронні відправи в понеділок, 21-го жовтня, за слова розради і душевної потіхи в церкві і відпровадження Покійної Марії на цвинтар св. Миколая у Чикаго, де похована біля своєї донечки, що трагічно згинула на 6-му році молодого життя.

Сердешно дякуємо Членкиням Українського Золотого Хреста, що так численно взяли участь з прапором, який тримала пані Ева Мерза у всіх похоронних відправах. Сердешна подяка всім Паням, що відвідували Покійну в часі Її недуги, а спеціяльно пані Марії Громяк, що часто днями перебувала біля Хворої. Дякуємо пані Марії Громяк за прощальні слова в похоронному заведенні, а пані Наталії Іванів — Голові Управи УЗХ за прощальні слова в часі поминок.

Дякуємо похоронному заведенню Музика і Син за Християнське переведення похорону.

В пам'ять Покійної зложили:

На нев'янучий вінок на свіжу могилу блаженної пам'яті Марії Іваницької-Бартошко, зложили свої пожертви через Український Золотий Хрест у Чикаго, як допомогу студентові Володимирові Филипів з Параґваю на Богословські студії в Римі.

300 дол. — д-р Андрій і Марта Кухарчук.
200 дол. — д-р Мирон і Стефанія Іваницькі.
100 дол. — Роман і Лена Іваницькі.
По 50 дол. — д-р Володимир і Евстахія Ястремські, д-р Роман і Галя Сосенко.
25 дол. — Анна Заяць.
По 20 дол. — Любомир і Анна Кузик, Андрій і Наталія Іванів, Юрій і Ореста Яримович, Марія Громяк, Ореста Вітковська, Ольга Бунецька, д-р Георг і Ірена Голєскер, Анна Крук, Остап і Іванна Нарасовські.
По 10 дол. — Люба Рудакевич, Пелягія Теодорович, Марія Паславська, Ева Мерза, Богдан і Ірена Радловскі.
По 5 дол. — Анна Стародуб, Леся Мудра.
2 дол. — І. Булат.

Разом .... 967 дол.

На Культурно-Освітній Осередок при соборі свв. Володимира й Ольги в Чикаго:
200 дол. .... Роман Лена Іваницькі
10 дол. .... Роман і Романа Дмитерки

На висилку пачок до Бразилії:
130 дол. .... Роман і Лена Іваницькі

На потреби школи св. Юра в Ню Йорку:
50 дол. .... Дмитро й Ірена Заверухи
50 дол. .... Роман і Лена Іваницькі

Церква в Люрді, Франція:
50 дол. .... Роман і Лена Іваницькі

На Енциклопедію Українознавства
100 дол. .... Оля Білас-Бунецька, Торонто, Канада

На виховання священиків у Ґлен Кові:
Пані Стефанія Лешко, Ню Йорк.

Разом зложили в пам'ять Покійної .... 1,427 дол.

Всім Жертводавцям наша щира подяка.

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що 8-го грудня 1985 року по довгій і тяжкій недузі
упокоївся в Бозі

бл. п.
ІВАН СТАНЕЦЬКИЙ

на 76-му році життя.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися з церкви св. Миколая в Елмайра, Н. Й. на місцевий український цвинтар.

У глибокому смутку:
ЯРОСЛАВ СТАНЕЦЬКИЙ з родиною, кузин
ЗЕНОВІЯ БУНДЗЯК
І МАРІЯ МОРОЗ з родинами — кузинки

Ділимося болючою вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в четвер, 14-го листопада 1985 р., несподівано,
відійшов у Вічність
наш ЧОЛОВІК, ТАТО, БРАТ, ЗЯТЬ, ШВАҐЕР І ВУЙКО
та ХРЕСНИЙ ТАТО

бл. п.
ВОЛОДИМИР ЮСТИН МАЄВСЬКИЙ

народжений 17-го серпня 1924 р. в місті Комарні біля Львова.

Залишились у важкому смутку: дружина Анна, доня Мотря, син Ярослав та сестри: Маруся з дітьми й Оля з чоловіком і синами в Україні, теща Текля Салапата та ближча й дальша родина в Україні, Америці, Канаді і Польщі.

Заупокійні обряди відбулися в неділю, 17-го листопада ц. р. в похоронному заведенні Гайнс-Ренaлді у Сілвер Спрінґу, Мд.

Свята Літургія і похоронні відправи відбулись у понеділок, 18-го листопада, о год. 10-ій ранку в каплиці Українського Національного Цвинтаря-Пам'ятника у Вашінґтоні, Д. К. і там у крипті мавзолею зістали зложені тлінні останки Покійного на Вічний Спочинок.

ПОМИНАЛЬНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА
у сороковий день смерти
нашого Дорогого Чоловіка, Тата, Брата, Шваґра, Вуйка, Зятя і Кума та Хресного Тата

бл. п.
ВОЛОДИМИРА МАЄВСЬКОГО

буде відслужена парохом УКЦ Пресвятої Тройці із Сілвер Спрінґу, Мд. у каплиці Українського Католицького Університету, 2615 - 30-та вул. Н. В., Вашінґтон, Д. К., в неділю, 22-го грудня ц. р., о год. 11-ій ранку.

В глибокому смутку:
вдова АННА й діти МОТРЯ І ЯРОСЛАВ

У ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ посилились бої між урядовими військами і поліцією та марксистськими партизанами, які отримують зборю й інший військовий матеріял від комуністичної Куби і Нікарагуа. У боях на протязі тільки одного тижня загинуло 19 повстанців і 15 вояків урядової армії. Отже 34 особи загинули тільки в одній місцевості, а звідомлення про бої надохять з різних частини країни, кажуть кореспонденти. Армійські речники і представники американської амбасади кажуть, що сила повстанців зменшується і слабне. Вони не можуть витримати напору урядового війська, яке ропоряджає моредною зборєю, що її постачають З'єднані Стейти Америки. Взагалі, допомога, військова і економічна, для Ель Сальвадору, виносить ЗСА один мільйон кожного дня. Без цієї допомоги уряд президента Хозе Наполеона Дуарте ледве чи міг би втриматись при владі.

Нюйоркська Округа СУА вшанувала пам'ять О. Лотоцької

Старанням Окружної Управи СУА в Ню Йорку в неділю 24-го листопада ц.р. відбулися святочні сходини для відзначення 10-ої річниці смерти довголітньої голови і почесної голови СУА бл. п. Олени Лотоцької.

Сходини відкрила заступниця голови Окружної Управи Л. Ґой, яка привітала о. Шевчука, голову СУА І. Рожанковську, членок СУА і присутніх гостей та попросила о. Шевчука провести молитву.

Програму вела культурно-освітня референтка Окружної Управи Х. Навроцька, яка й виголосила доповідь на тему „Олена Лотоцька і СУА".

З черги слідувала мистецька програма: читання Л. Крушельницькою поезій Уляни Кравченко „На новий шлях" і „Таємний гомін"; фортепіянове сольо талановитої д-р Марти Мачай, яка виконала інтермеццо Н. Ніжанківського та Етюд оп. 10 Ф. Шопена. Виконання було бездоганним, за що присутні нагородили М. Мачай рясними оплесками. (Шкода, що піяністка з таким непересічним талантом, закінчивши УМІ, не посвятилась дальше музичним студіям, а перейшла на студії медичні, де одержала ступінь доктора).

Х. Навроцька у своїй глибоко продуманій доповіді про О. Лотоцьку пригадала присутнім її біографію та широко розгорнену громадську працю і повну посвяти працю в СУА.

Олена Лотоцька народилася 23-го травня 1894 року у священичій родині о. Антона Фолиса, в селі Любича, пов. Рава Руська, Галичина. В родинному домі вщеплено їй глибокий патріотизм та любов до батьківщини. Середню освіту одержала в Перемишльському Інституті. В 1912 році одружилася з о. Василем Добушевським і незабаром переїхала до ЗСА, де зразу розпочала громадську працю з жіноцтвом. Подружне щастя довго не тривало, бо вже в 1918 році лишилася вдовою з трьома маленькими дітьми. В 1923 році вдруге одружилася з ред. Володимиром Лотоцьким і тоді з повною посвятою віддалась громадській праці.

В одному з чисел „Нашого життя" в 1965 році вона писала: „Мене притягнула до громадської праці охота служити своєму народові. Живучи поза межами батьківщини, я відчула, що моє завдання лежить у праці з її людьми, а що найбільше уваги і підтримки потребувало молоде жіноцтво, то це піддало мені думку заснування самостійної організації".

В 1925 році здійснилось її бажання, бо засновано одну об'єднану жіночу організацію під назвою Союз Українок Америки, якій в цьому році сповнилось 60 літ. В першій каденції О. Лотоцька прийняла пост секретарки, а в 1931-1934 роках стала головою. З її ініціятиви в 1932 році скликано перший Жіночий Конґрес в Ню Йорку. Свою працю О. Лотоцька розвивала в різних ділянках: за її головування закуплено експонати народного мистецтва, які дали основу до створення Українського Музею; започатковано видавання офіційного журналу „Наше Життя" та розвинено широко харитативну ділянку.

В 1948 році постала Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, якої по смерті Олени Залізняк головою стала Олена Лотоцька, що дало їй змогу брати участь у світових міжнародних конференціях.

Немалу активність виявила покійна й поза СУА: входила у зв'язки з американськими жіночими організаціями, де за її діяльність була відзначена спеціяльною медалею; організувала протести проти польського терору в Галичині і поміч політичним в'язням.

Постать О. Лотоцької назавжди залишить у нас почуття поваги, і за її так многогранну, повну посвяти працю та любов до свого народу.

В одній зі своїх статей вона писала: „Пам'ятаймо завжди, що ми зорганізовані для цілей і потреб України, що ми, союзянки, є на добровільній службі України". Ці слова не були пустими фразами, вона їх реалізувала своєю прикладною працею і закликала до цього інших. Працю цієї визначної громадянки належно оцінено, бо в шосту річницю її смерти Головна Управа СУА проголосила створення стотисячного фонду ім. Олени Лотоцької, якого ціллю є продовжування праці покійної.

На похороні О. Лотоцької о. митр. В. Андрушків у прощальному слові зацитував слова св. п. Митрополита Шептицького: „Вона виконала найкращу молитву Богові — це служба рідному народові в дусі християнської любови".

Після доповіді і мистецької програми відбувся святковий обід, в якому взяло участь біля сто осіб. На закінчення висвітлено прозірки з громадської діяльности О. Лотоцької, які упорядкувала М. Данилюк. Молитвою закінчено поминкові сходини в пам'ять Олени Лотоцької.

І-ка

АДМІРАЛ СЄРҐЕЙ Ґ. Ґоршков, який перетворив совєтську воєнну фльоту на ґльобальну силу, пішов на емеритуру, або його зняли з посту шефа головного командира фльоти. Новим командиром був назначений, згідно з інформацією поміщеною у газелі „Красная Звєзда", адмірал Владімір Н. Чернявін, який рівночасно став одним із заступників міністра оборони СССР. Адмірал Ґоршков очолював совєтську воєнну фльоту на протязі трьох декад. 75-річний вояк, який носив титул адмірала фльоти Совєтського Союзу, передасть керівництво новому командирові від 1-го січня 1986 року. Адмірал В. Чернявін належить до молодшого покоління старшин. Йому минуло тільки 57 рокіж життя і він теж носить ранґу адмірала фльоти.

Про рукопис...

(Закінчення зі стор. 2)

подивляти цю його пам'ять. Цілком зрозуміло, що людина в цьому віці чомусь краще пригадує собі ранній період свого життя, так і в цьому випадку, активний період життя Михайла Вадюка-Луцького краще описаний, чим період 30-их чи 40-их років, зокрема період Другої світової війни. Цікаво, для прикладу, підкреслити, що події державного будівництва і українсько-польська війна згадуються, як далекий відгомін, що доходив до провінції, в якій жив автор хроніки. Правда, автор згадує, що найстарший його син Остап був адьютантом Вільгельма Габсбурґа (Василя Вишиваного), про його, Остапову, участь у дипломатичній місії уряду ЗОУНР у Варшаві чи пізнішу його ролю зв'язкового старшини між головним Отаманом Симоном Петлюрою і Маршалом Йосифом Пілсудським. Також згадується про долю синів автора хроніки після визвольних змагань і їх побут у польських таборах полонених і пізніший їх поворот до рідного дому. Він із гордістю батька згадує подвиги своїх синів, але як далекий відгук подій, що відбувалися далеко від місця його проживання. Багато сторінок цієї хроніки замазані, можливо переховувані у вологому місці, а тому важко їх відчитати, зокрема про період між двома війнами і в час Другої світової війни.

Прочитуючи, однак, сторінки цієї хроніки роду Вадюків-Луцьких треба підкреслити її історично-документальну вартість, і тому не диво, що син автора спогадів сл. п. Володимир Вадюк-Луцький так наполягав на її публікацію. Згадуючи його світлу пам'ять в другу річницю його смерти треба висловити надію, що ця цікава сімейна хроніка, що її написав його покійний батько, буде надрукована заходом родини і приятелів покійного.

„Битись..."

(Закінчення зі стор. 2)

хворого бажання не ворушити проблем, яких їм не розв'язати. Ґорбачову ж буде всього 69 років у 2000 році. Він тямить, що коли не введе змін у совєтську економіку, то система лопне. А не хоче він бути хоч як Петро Великий?

Завдання його дуже важке: щоб устоятись у світовій економіці, совєтський уряд мусів би змінити систему їхньої індустрії. Принаймні відважитись на такі зміни, які вводить Мадярщина, чи Китай. Розв'язати пута продуктивности. Дати свободу ініціятиві, змінити систему альокації фінансових ресурсів, а головне хоч укоротити ролю Госплану. Правда Ґорбачов позбувся вже закостенілого у своїх методах Байбакова, але, щоб економіку уздоровити хоч сяк-так, то треба б на його місце настановити якийсь супер — надлюдський компютор, або рішитись на децентралізацію економіки, дати більше волі індустріяльним менаджерам та в парі з тим республіканським та обласним партійним і державним бюрократам. Але тут трудність: бюрократична мафія засильно вгніздилась у систему, щоб можна її зрушити, не наражуючи саму систему на смертельну небезпеку. Грає ролю людський фактор: коли б насправді завести атмосферу детанту і допустити живіший обмін зі Заходом, що залишилось би з цілого багажу марксизму — ленінізму? Треба б узяти до уваги і „дрібниці": в СССР немає безробіття, бо індустрія працює застарілими методами. На Заході чорноробочий елемент становить тільки 30 відсотків робочої сили, решта це „службовці" — service. Що ділось би на робочому ринку в СССР, коли б заведено в совєтах західню „тьохніку"? В СССР нема інфляції, бо нема що купувати. Що творилось би там, коли б було досить продуктів? Може хто відважитись завести в СССР зміни, які приносить застосування здобутків технології? А це конечно, щоб Москва не залишилась економічно позаду Китаю, чи Тайвану...

Ґорбачов людина без сумніву інтеліґентна і мисляча. Він розуміє проблеми Совєтського Союзу. Він партієць, вихованок партії, але він здає собі справу теж і з того, що він „історична" особа, дії якої судитиме історія. Він теж мусить тямити, що народ під совєтською владою має досить пропаґанди, що люди зачинають там думати, й аналізувати, і первинним завданням є поліпшити стандарт щоденного життя. Люди в Совєтському Союзі відають як живе людина на Заході, де свобода, і порівнюють з матеріяльними стосунками в підсовєтській системі, а це на дальшу мету небезпечно. „Економіка рішає все"... Тому Ґорбачов мусить зробити щось, щоб ця економіка стала кращою. З нашої точки бачення — це без зміни системи — завдання неможливе. Все ж для Ґорбачова — це мабуть первинне завдання.

Намагаючись здійснювати його в атмосфері холодної війни" — неможливо. Піти на війну в надії, що завоювавши світом, це принесе щастя для усіх, так він думати теж не може, бо на те заінтеліґентний. Тому залишається для нього одна розв'язка: замирення з Америкою, щоб мати передишку, щоб не діючи під тиском перегонів у зброєннях, мати змогу перевести якісь економічні реформи. Які — на це під цей час відповіди не маємо. Одно певне, що він готується перевести зміни в СССР. Підготовляє це чисткою в Політбюрі і ЦК КПСС. Замирення з Америкою і передишки він таки бажає. Тому приємні міни під час останньої зустрічі в Женеві, натяки на конечність порозуміння, хоч для вдержання пози деяка бундючність на останній сесії Верховної Ради. Сповняє свою ролю і Раїса, щоб доказати, що „у нас усе культурно". Вестимуться дальші роззброєневі переговори в Женеві, будуть торгуватись і там на заповіджених „вершинах" у Вашінгтоні і Москві, але до „замирення" і нового детанту таки прийде. прийде, бо воно конечне для Совєтського Союзу, а Америка не від того теж!

А що для нас? Як нам дивитись на перспективи нового детанту? Коли б „битись" із совєтами, то це фізичне знищення нашої Батьківщини. А передишка, „узахіднювання" режиму (а воно в ході історії неминуче), не повинно бути для нас некорисним. Децентралізація системи повинна б припинити розмах русифікаційного процесу, який без сумніву є результатом централізації системи, місцеві люди мали б може нагоду піднести дещо голову. Могло б прийти до зміцнення відосередніх струменів. Багато не надіймось, але не підходім до відносин між ЗСА і СССР з настановою „чим гірше, тим краще". На тому ми вже багато разів попеклись. Коли брати до уваги альтернативи — війна, хоч би і „холодна", а якесь порозуміння і modus vivendi — остання альтернатива таки для нас, мабуть, краща.

„Музікус..."

(Закінчення зі стор. 1)

перша платівка вийшла. На наш подив, що таку велику працю проведено у такому порівняно короткому часі, гості наші відповіли, що всіми учасниками цього проєкту, крім професійного зацікавлення, керує і відданість цій справі, духове надхнення, захоплення красою і неповторністю музики Бортнянського.

Крім напруженої праці, пов'язаної з випуском п'яти платівок з концертами Бортнянського, — розповіли М. Максимів і О. Яцишин, — „Музікус" не занедбав також і своєї концертної діяльности. 10-го листопада відбувся концерт, присвячений 240-літтю композитора Максима Березовського і 300-річчю Джорджа Ґенделя, на якому виконано вперше деякі твори Березовського, а також і Бортнянського. Для прикладу, — ще ніколи не виконуваний твір Березовського „Hic vir", що був іспитовим твором композитора при вступі до Больонської академії, який розробив на партії для хору, скоординувавши їх з текстом, диригент М. Максимів. На 8-го лютого заплянована наступний концерт — подвійні хори Бортнянського і його невідомий концерт для хору й оркестри.

І так, створена на тривких основах ця унікальна музико-виконавча організація „Музікус Бортнянський" крокує послідовно до своєї мети — виведення краси і багатств творів українських композиторів-клясиків на міжнародну музичну арену.

Бажаючі замовити комплект — п'ять платівок із 35-ма концертами Д. Бортнянського — отримують знижку, бо загальна ціна комплекту — 45 амер. дол.; ціна однієї платівки — 11.25 амер. дол.; пошта з пересилкою — 3 дол. за кожну платівку, 15 дол. за комплект.

Висилати замовлення, до лучивши чек, виписаний на Musicus Bortnianskii, слід на адресу: Musicus Bortnianskii, 191 Lippincott St., Toronto, Ont., M5S 2P3, Canada, tel.:(416) 960-1945.

Працівники...

(Закінчення зі стор. 1)

завтра і чи ЗСА та Великобританія знову не повернуться до активної праці в ЮНЕСКО.

Обидві країни, ЗСА і Великобританія, далі настоюють на своєму, що ЮНЕСКО не має жадного бюджету, керівництво його погане, веде тенденційну прокомуністичну політику, має антизахідню настанову і тому західні демократичні країни не мають жадної потреби далі підтримувати політичну і культурну працю ЮНЕСКО скеровану проти демократичних держав.

Тепер в ЮНЕСКО працює 3,000 осіб, а платні екзекутивних урядовців рівняються платням президентів і голів держав багатьох країн на Заході.